

Nasilje nad vrstniki

Preventiva

Nasilje nad vrstniki predstavljajo različne oblike namernih agresivnih ravnanj, ki jih vrstnik ali skupina vrstnikov izvaja nad posameznim otrokom oziroma mladostnikom.

Nasilje nad vrstniki je:

- pretepanje, porivanje, brcanje, spotikanje, zbadanje, pljuvanje, praskanje, uničevanje stvari ...;
- spolno nasilje;
- zmerjanje z različnimi imeni, vzdevki, glasno norčevanje, razširjanje novic, draženje,
- zafrkavanje, nespodobno nagovarjanje, izrekanje groženj, žaljenje ...;
- namerna izključitev iz skupine, zavračanje, obrekovanje, ustrahovanje, manipuliranje s prijateljstvi, poniževanje, nespodobne kretnje ...;
- izsiljevanje, kraja denarja, oblačil, drugih stvari ...

Kje se dogaja nasilje nad vrstniki?

Nasilje nad vrstniki se dogaja v osnovnih šolah, srednjih šolah, zavodih, mladinskih domovih, tudi že v vrtcih in v drugih ustanovah, namenjenih otrokom in mladostnikom. Pojav nasilja pa ni omejen samo na prostor ustanove, temveč se dogaja tudi v okolici šole, zavoda ... Dogaja se tudi v krogu družine, ko je nasilnež na primer sorojenec ...

Kako se dogaja nasilje nad vrstniki?

Oblike nasilja so različne. Nekatera nasilna ravnanja so direktna in hitreje, lažje vidna, prepoznavna (npr. pretepanje, brcanje, verbalno zmerjanje in žaljenje ...). Nasilje pa je lahko tudi prikrito, indirektno (npr. obrekovanje, namerno izločanje iz skupine, manipuliranje s prijateljstvi ...).

Nasilje se lahko dogaja dalj časa. Otroka oziroma mladostnika lahko ustrahuje, trpinči en nasilnež ali pa cela skupina nasilnih vrstnikov.

Otrok in mladostnik, ki je žrtev nasilja, je ujet v mrežo nasilnega ravnanja vrstnika oziroma vrstnikov. Velikokrat je ustrahovan in ga je strah povedati, kaj se mu dogaja.

Kakšne so posledice za otroka ali mladostnika, ki je žrtev nasilja?

Pri otroku ali mladostniku, ki je žrtev nasilja, se lahko pokažejo posledice nasilja, kot so:

- depresivnost,
- slabo samovrednotenje, samospoštovanje,
- slaba samopodoba,
- sramežljivost, zadržanost, pasivnost,
- izolacija,
- slabši šolski uspeh in drugi dosežki,
- odpor do šole,
- pogosto obolevanje,
- poskusi samomora ...

Kakšni so znaki nasilja nad vrstniki?

Otroci in mladostniki lahko:

- zavračajo obisk šole,
- jih je strah iti v šolo in domov iz šole,
- prosijo, da jih v šolo peljejo, spremljajo starši,

- pogosto tožijo, da so bolni in ne morejo v šolo,
- začnejo "špricati" pouk,
- se jim poslabša učni uspeh, dosežki pri delu v šoli,
- prihajajo domov z uničenimi, poškodovanimi oblačili, knjigami, šolskimi potrebščinami,
- prihajajo domov lačni (nasilnež jim vzame malico, denar za malico ...),
- postanejo zadržani, potegnjeni vase.

Kakšni so znaki nasilja nad vrstniki?

Otroci in mladostniki lahko:

- začnejo jecljati,
- jim primanjkuje zaupanja vase,
- postanejo raztreseni, prestrašeni ...,
- imajo motnje prehranjevanja in hranjenja,
- imajo motnje spanja,
- poskušajo storiti samomor,
- zmanjkujejo jim stvari,
- prosijo za denar ali začnejo krasti denar (da ga dajo nasilnežu),
- konstantno "izgubljujejo" žepnino,
- se nočejo pogovarjati o tem, kaj je narobe,
- postanejo agresivni do vrstnikov, sorojencev, do sebe ...

Kdo so nasilneži?

Nasilneži so otroci in mladostniki. Razlogi za njihovo nasilno vedenje in ravnanje so različni. Nekateri viri navajajo, da so tendence nasilnega ravnanja lahko prisotne že pri majhnem otroku. Nekateri otroci lahko s svojim ravnanjem nadaljujejo v obdobju mladostništva in kasneje tudi kot odrasli.

Zakaj je otrok ali mladostnik nasilen do vrstnikov?

Lahko:

- je to način reševanja problemov, ki se ga je naučil in ga prevzel kot vzorec ravnanja,
- je sam žrtev nasilja v svoji družini,
- je sam žrtev nasilja drugega vrstnika ali skupine vrstnikov,
- se poskuša na ta način postaviti in si pridobiti pomembno mesto v skupini ...

Kdo so žrtve?

Žrtve so ponavadi otroci in mladostniki, ki so na določen način drugačni, bodisi zaradi videza, postave, šolskega uspeha/neuspeha, svojega imena, narodnosti ...

Bolj ranljivi za nasilje so otroci in mladostniki, ki se ne znajo in ne zmorejo postaviti zase ...

Kaj naj storim, če sem žrtev vrstniškega nasilja?

- **IGNORIRAJ NASILNEŽA, RECI ODLOČEN NE IN POJDI STRAN**
- **POVEJ PRIJATELJU**
- **POVEJ V ŠOLI**
- **POVEJ DOMA STARŠEM**

**TO KAR SE TI DOGAJA, NI TVOJA KRIVDA! TISTI, KI JE NASILEN, RAVNA NAROBE!
PRAVICO IMAŠ, DA SE POČUTIŠ VARNO!**